

الموت

شکوه تاریخ بر فراز طبیعت

قلل شاه البرز با ۴۲۲۰ متر و سیالان با ارتفاع ۴۲۰۰ متر در این دره همیشه پوشیده از برف هستند. از دیگر بلندی های آن می توان به خشچال، شاتان، هودکان، شیرکوه و... اشاره کرد. منطقه الموت به واسطه حضور حسن صباح و رشد فرقه اسماعیلیه شهرت جهانی دارد. قلاع معروف الموت، لمبسر، میمون دژ، شیرکوه، نوپرزشاه، قسطنین لار و... بر بلندای تیزی کوه ها خودنمایی می کنند. طبیعت زیبا و حیات وحش الموت، چشمه سارها و رودهای بزرگ و کوچک، شالیزارهای برنج و باغات میوه همه جلوه ای از زیبای های این منطقه است.

سرزمین الموت بخشی از حوضه آبریز کاسپین است که در شمال و شمال شرقی شهر قزوین قرار دارد. گستره دره الموت غربی- شرقی است و از شمال به استان های مازندران و گیلان از جنوب به کوه های طالقان، آبیک و شهر قزوین، از شرق به استان تهران و مازندران و از غرب به بخش کوهین محدود می شود. این منطقه در تقسیمات جغرافیایی به دو منطقه رودبار الموت (الموت شرقی) و رودبار شهرستان (الموت غربی) تقسیم شده است. رودبار الموت به مرکزیت معلم کلایه با ۹۶ روستا و جمعیت ساکن در حدود ۳۰۰۰۰ نفر در تابستان و رودبار شهرستان به مرکزیت رازمیان دارای ۱۰۴ روستا و جمعیتی در حدود ۴۵۰۰۰ نفر می باشد.

زبان رایج مردم این منطقه فارسی و تاتی است و نواحی که با استان های مازندران و گیلان هم مرز هستند به زبان گیلکی و مازندرانی تکلم میکنند.

جاذبه‌های تاریخی و طبیعی منطقه

امامزاده علی اصغر زرآباد

امامزاده «علی اصغر بن موسی الکاظم» در ۸۶ کیلومتری شهر قزوین در روستای زرآباد از توابع بخش رودبارالموت قرار دارد که همه ساله عده زیادی در ایام تاسوعا و عاشورا از شهرهای دور و نزدیک و روستاهای منطقه رودبارشهرستان و الموت به زیارت آن می‌آیند. در مقابل بنای امامزاده چنار کهنسالی قرار دارد که در منطقه بنام چنارخونبار معروف است و به اعتقاد اهالی محل هر ساله هنگام اذان صبح عاشورا از شاخه‌های آن مایع قرمز رنگی مانند خون تراوش می‌کند. مراسم عزاداری که در این منطقه برگزار می‌شود در نوع خود بی نظیر است. این مراسم از صبح روز تاسوعا شروع شده و تا اذان صبح عاشورا ادامه دارد. در شب عاشورا عزاداران حسینی از شب هنگام تا اذان صبح حلقه وار در حیاط امامزاده به سینه زنی و نوحه سرایی (که از سروده‌های مردم محلی است) می‌پردازند.

امامزاده اسماعیل فلار

امامزاده اسماعیل فلار از نوادگان امام موسی کاظم (ع) است که در ۳۵ کیلومتری قزوین - رازمیان مرکز بخش رودبارشهرستان واقع شده است. از بنای قدیمی امامزاده چیزی باقی نمانده است و بنایی در حال حاضر پا برجاست که با کمک اداره اوقاف و اهالی روستایی ساخته شده است. این امامزاده از زیارتگاههای مشتاقان اهل بیت می‌باشد که هر ساله زائرین زیادی به خصوص در ایام محرم دارد که از مکانهای دور و نزدیک به زیارت این امامزاده می‌آیند.

قلعه الموت

قلعه الموت در شمال غربی استان قزوین و در نزدیکی روستای گازر خان قرار دارد. شهرت این قلعه به خاطر حسن صباح مروج مذهب اسماعیلیه در دوره سلجوقی است. حسن صباح پس از رانده شدن از دربار ملکشاه سلجوقی برای فراگیری اصول مذهب اسماعیلیه نزد فاطمیان مصر رفت و در مدت کوتاهی به داعی کبیر ملقب شد او پس از بازگشت سرتاسر ایران را جهت پیدا کردن مقری برای فعالیت های خود زیر پا نهاد و در نهایت منطقه الموت را به عنوان مکانی برای فعالیت های خود انتخاب کرد. در مورد سال ساخت این قلعه میان مورخان اختلاف نظر است اما باید آن را متعلق به اوایل دوره اسلامی دانست. حسن صباح در سال ۴۸۲ (ه.ق) این قلعه را تصرف و بهای آن را که معادل هزار یا سه هزار دینار طلا بود به حاکم رانده شده آن پرداخت. این قلعه در سال ۶۵۴ (ه.ق) به تصرف هولا کو خان مغول درآمد. با تصرف این قلعه و به آتش کشیده شدن کتابخانه نفیس آن این قلعه از رونق افتاد و به زندان و تبعید گاه تبدیل شد.

به دلیل حوادث طبیعی و غیر طبیعی آثار به جای مانده از این قلعه بسیار اندک است. سازمان میراث فرهنگی کشور برای رسیدن به اطلاعات بیشتر درباره این قلعه تاریخی به حفاری علمی در این منطقه مشغول است.

قلعه لمبسر

این قلعه در بخش رودبارشهرستان در شمال شرقی شهر رازمیان قرار دارد و یکی از مهم ترین قلاع اسماعیلیه در عصر سلجوقی است. در مورد سال ساخت این بنا در هیچ یک از متون تاریخی ذکری به میان نیامده است. این قلعه به دلیل موقعیت خاص خود در دوره تسلط اسماعیلیه اهمیت و شهرت بسیار پیدا کرد و پس از قلعه الموت مهم ترین قلعه آن دوره به شمار می رفت.

قلعه لمبسر بالای کوه وسیع و مسطحی قرار دارد و به دلیل وجود رود های اطراف در دامنه غربی، شرقی و جنوبی از سایر رشته کوه های اطراف جدا مانده است. این قلعه ابعادی در حدود ۴۸۰ متر در جهت شمالی جنوبی و ۱۹۰ متر در جهت شرقی غربی دارد. در قسمتی از سمت شرقی آن دیواری عظیم به ارتفاع ۱۰ متر وجود دارد و هم اکنون بخش هایی از باروی آن باقی مانده است. آب قلعه از نینه رود که در فاصله دو فرسنگی آن قرار دارد تامین و توسط آبراهه ای که در دل سنگ حفر شده بود در چندین آب انبار ذخیره می شد. در این قلعه در حال حاضر توسط سازمان میراث فرهنگی حفاری های علمی صورت می گیرد.

قلعه نویرشاه

این قلعه در شرق شترخان و در شمال شرقی روستای گرمارود برفراز کوهی بلند که دیواره های صخره مزبور بطور عمودی به سوی دره های اطراف پایین می رود واقع شده است. بلندترین نقطه آن ۲۰۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد و بسیار خوفناک به نظر می رسد. از دیوار قلعه هنوز قسمتی برپا است و در بالای یکی از دو دیوار قلعه روزنه ای قرار دارد. از بناهای آن چند اطاق و ساختمان بزرگ هنوز باقی مانده است. روی هم رفته قلعه مزبور باتوجه به وضع طبیعی آن از جمله قلاع مستحکم و تسخیر ناپذیر منطقه به شمار می رود.

قلعه شمس کلایه

در بالای شمس کلایه، در صخره کوه، غارهایی تودرتو وجود دارد که آثار ساختمان در داخل آن مشاهده می شود. راه یافتن به داخل این غارها بدون طناب و نردبان کاری غیرممکن است. غارهای شمس کلایه و آثار ساختمانی آن را محل قلعه معروف میمون دژ تشخیص داده اند. قلعه میمون دژ پس از حمله هلاکوخان در زمان رکن الدین خورشاه به تصرف لشکر مغول درآمد.

از دیگر قلعه های این منطقه می توان به قلعه شیرکوه، قلدوش، کوشکدر، ایلان، جولاده، بازرگاه، تیان دشت و سفیددر نیز اشاره کرد.

دریاچه اوان

بزرگترین و زیباترین دریاچه در منطقه قزوین، که در فاصله ۷۵ کیلومتری شمال شرقی شهر قزوین قرار دارد. طول آن در طویل‌ترین قسمت ۳۲۵ متر و عرض آن ۲۷۵ متر و عمق آن از ۱ تا ۷/۵ متر در نوسان است. آب دریاچه از طریق چشمه‌های کف دریاچه و نزولات آسمانی تامین می‌شود و غلیان دائمی آن باعث صافی و زلالی آب دریاچه شده است. از سرریز آب دریاچه رود کوچکی تشکیل می‌شود که آب آن مورد استفاده کشاورزان روستاهای «کوشک» و «آیین» است. در تابستان این دریاچه محل ماهیگیری، آب تنی و قایق سواری و در پائیز مامن پرندگان مهاجر مانند قو، غاز، مرغابی و در زمستان با توجه به برودت هوا و یخ زدن سطح آن قابل اسکی رانی است.

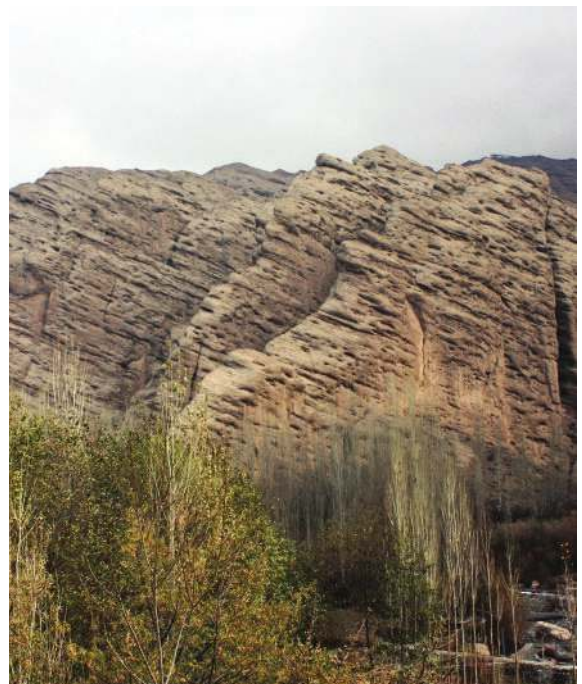
کاروانسرای پیچ بن

این کاروانسرا که از کاروانسراهای شاه عباسی می‌باشد در ۱۳۰ کیلومتری قزوین قرار دارد. وجود این کاروانسرا در انتهایی‌ترین نقطه الموت نشان از تردد مسافران و کاروانها در دوره‌های قبل می‌باشد. کاروانسرای پیچ بن در کنار جاده مالرو قزوین- تنکابن قرار دارد که در حال حاضر با عریض کردن این جاده در آینده‌ای نزدیک دوباره حرکت در آن آغاز خواهد شد. کاروانسرا از قطعه سنگهای بزرگ و ملات ساروج و سنگ لاشه ساخته شده که با تغییر کاربری و تبدیل آن به سفره‌خانه سنتی به فضایی دلنشین و زیبا با مناظری تماشایی یکی از پرترفدارترین مناطق الموت خواهد شد.

صخره های اندج

یکی از زیباترین و سرسبزترین دره های منطقه الموت دره اندج رود است و از ارتفاعات کوه خرم و رشروع و به روستای شهرک ختم می شود. این منطقه به لحاظ قابلیت های زیست محیطی، وجود غارهای طبیعی و نوع بافت کوه های آن، همیشه برای سکونت انسان مناسب بوده است. نام این دره و رود آن برگرفته از عنوان روستایی بزرگ به همین نام در انتهای دره است. در این دره و صخره های عظیم آن که چشم هربیننده ای را خیره می کند و از نظر موقعیت جغرافیایی و شرایط زیست محیطی به نظر می رسد در گذشته محل سکونت انسان بوده است. وجود حیوانات وحشی قابل شکار از جمله کل، بز و خوک های وحشی احتمال زیست انسان را در این منطقه بیشتر می کند.

غار سفیدآب

این غار در ۴ کیلومتری روستای سفیدآب و در دل کوه سفید چشمه قرار دارد. ارتفاع تقریبی آن از سطح دریا ۲۴۰۰ متر از سطح دریا است که با مختصات ۵۰/۲۰/۴۲ درجه طول شرقی و ۳۶/۳۴/۴۲ درجه عرض شمالی برابری می کند. این غار به خاطر وجود آب بسیار، دهلهای عمودی فراوان - که فرود بعضی چاه رودهای آن به عمق پنجاه متر می رسد - استلاکتیت و استلاکمیت های جوان و بافت گل کلمی در سطوح مختلف آن مورد توجه غارنوردان و توریست های ماجراجو است. زمین شناسان بر اساس سنگ های آهکی رسی مربوط به سازند روته سن غار سفید آب را بین ۲۵۰ تا ۲۹۰ میلیون سال تخمین زده اند.

غار ولی گشنه رود

این غار در ۵ کیلومتری جنوب غربی روستای گشنه رود ازبخش رودبارشهرستان با مختصات ۴۹/۵۲/۵۵ درجه طول شرقی و ۳۶/۳۴/۲۰ درجه عرض شمالی در ارتفاع ۱۶۲۰ متری از سطح دریا قرار دارد که حدود ۲۵۰ میلیون سال قبل بر اثر انحلال سنگهای آهکی سازند روته تشکیل شده و متعلق به دوره پرمین و اواخر دوران زمین شناسی است. این غار از نوع مرطوب بوده و دارای یک تالار اصلی و چند تالار فرعی به مساحت حدود یکصد متر و ارتفاع بیست متر می باشد که هوایی ساکن و سرد دارد. متاسفانه استلاکتیت ها و استلاکمیت های بسیار زیبا و حجیم آن به دلیل دسترسی، نسبتا دستخوش تخریب سودجویان قرار گرفته و چکیده ها و چکنده های فراوانی توسط غارتگران شکسته و به یغما رفته است. بعضی شواهد از انسان زی بودن این غار در گذشته های دور حکایت دارد.

غار حاجت خانه آکوجان

در دامنه یکی از کوههای نزدیک روستای آکوجان بنام «بزادشت» از ناحیه رشکین پره، غاری قرار دارد که حاجت خانه خوانده می شود. مردم محل شبهای جمعه به این غار می روند و به عبادت می پردازند. سنگهای بدنه داخل غار تمامی صیقلی شده و بر روی آنها نقوشی کنده کاری شده است. این غار در فاصله ۷۹ کیلومتری از شهر قزوین در بخش رودبار شهرستان واقع شده است.

کوهپیمایی پیچه بن به دره سه هزار

دره شرقی- غربی و بزرگ الموت در حد فاصل دو رشته کوه شاه البرز در جنوب و سیالان در شمال و دره ای عمیق و ناهموار با رودخانه خروشان و آبادی های دور و نزدیک می باشد. کوه های سیالان و خشچال و سرخه کوه هیر همچون سدی مرتفع مانع رسیدن ابرهای باران زای شمال کشور به داخل دره الموت می شوند. بدین لحاظ کوهنوردان هنگامی که از الموت راهی سه هزار هستند پس از عبور از ناحیه ای کوهستانی به یکباره در ورای قله سیالان به جنگلی سرسبز و باطراوت می رسند.

قله سیالان

قله سیالان از قله مرتفع البرز غربی است و بر روی خط الراس اصلی آن حد فاصل دو دره الموت در جنوب و دوهزار از سمت شمال قرار دارد. بررسی توپوگرافی قله سیالان از سمت غرب توسط گردنه مرتفعی به قله ۳۹۵۰ متری «کندیگان» و سپس قله «گی جکین» و «خشچال» متصل می شود. از سمت شرق نیز در ابتدا به قله «سیاه» که ۳۶۵۰ متر و قله «سلمبار» و گردنه مشهور آن می رسد. اگرچه یکی از راه های مهم برای دست یابی به قله مسیر ده هنیز در عمق دره جنوبی سیالان می باشد اما راه گازرخان به خشکه چال می تواند از دیدنی های زیادی در طول مسیر برخوردارمان کند.

قله شاه البرز

قله شاه البرز از ارتفاعات البرز غربی است و در شمال شرقی دره الموت قرار دارد. ارتفاع این قله به ۴۲۲۰ متر می رسد و یکی از مرتفع ترین قله منطقه می باشد. مسیر صعود به این قله روستای «اوانک» در منطقه الموت و روستای «حسن جون» در منطقه طالقان می باشد.

قله خشچال

قله خشچال در سلسله جبال البرز غربی در شمال دره الموت و آبادی های زواردشت و اوان قرار گرفته است. خشچال دارای برج های بلند صخره ای با دیوارهای بزرگ شمالی، برفچال ها و ارتفاع قابل ملاحظه اش برفراز دره الموت بر روی خط الراس اصلی البرز غربی قرار گرفته است. قله از سمت شرق توسط کوه گی جکین به قله ۴۲۰۰ متری سیلان و از سمت غرب توسط گردنه های متعددی به سرخه کوه هیر ونهایتا به کوه درفک متصل می گردد. یال شمالی خشچال که به صورت قابل ملاحظه ای از شمال قله افت می کند پس از «کلهم دشت» به قله «بزابن» و در انتها به قله ۳۶۲۰ متری «سماموس» و دره اشکورات می رسد.

از دیگر جاذبه های طبیعی منطقه الموت می توان به سرچشمه خاررود، سرچشمه نینه رود، آبشار گرمارود، درخت چنار خونبار زرآباد، سرو کوهی کش آباد، سرو کوهی زناسوج، چنار کهن شمس کلایه، کوههای تخت سلیمان، صخره های بزکش اوان و جنگل یالان اسعدی اشاره کرد.

مناطق نمونه گردشگری

منطقه نمونه گردشگری اوان

روستای اوان از توابع بخش رودبار الموت، شهرستان قزوین، با مختصات جغرافیایی ۵۰ درجه و ۲۵ دقیقه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۲۵ دقیقه عرض شمالی در ۱۵ کیلومتری معلم کلایه و ۷۵ کیلومتری شمال شرقی شهر قزوین قرار دارد.

جشن فندق

فندق یکی از محصولاتی است که هم جنبه صنعتی و مصرف خوراکی دارد. در بیش از ۷۰ روستای رودبار شهرستان و الموت بیش از شانزده هزار نهال بارور فندق وجود دارد که چهار نوع: زرآبادی، بادامی، سیاه بومی و سفید در آن به عمل می آید. در بسیاری از روستاهای این ناحیه در اواسط مرداد ماه جشن فندق برپا می کنند. این جشن یکی از مراسم به یاد ماندنی، پر نشاط و زیبای مردم این سامان است. در این روز اهالی روستاها همه با هم به باغ ها می روند، در ابتدا شخصی به خواندن اشعاری که بیشتر به صورت بداهه است می پردازد و دیگران اشعار را تکرار می کنند. سپس همه شروع به چیدن فندق می کنند. دوشیزگانی که نامزد شده اند برای همسران خود از هسته فندق گردنبندها درست می کنند، آنها زمانی که هسته هنوز خشک نشده هسته ها را با سوزن سوراخ می کنند و نخ از آن می گذرانند و در پایان دو سر نخ را به هم گره می زنند این گردنبندها را «کلوانه» می نامند و آن را در فصل زمستان به شوهرانشان هدیه می دهند.

منطقه نمونه گردشگری آتان

روستای آتان از توابع بخش رودبار الموت، شهرستان قزوین با مختصات جغرافیایی ۵۰ درجه و ۳۷ دقیقه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۲۶ دقیقه عرض شمالی، در ۲۵ کیلومتری شهر معلم کلایه قرار دارد.

منطقه نمونه گردشگری رازمیان

شهر رازمیان در منطقه رودبار شهرستان (الموت غربی) و در فاصله ۶۵ کیلومتری شمال شرقی قزوین قرار دارد. وجود قلعه لمبسر، رودخانه نینه رود و شالیزارهای دره شاهرود از جاذبه های گردشگری این منطقه محسوب می شوند.

منطقه نمونه گردشگری دره و حاشیه اندج رود

روستای اندج از توابع بخش رودبار الموت، شهرستان قزوین، با مختصات جغرافیایی ۵۰ درجه و ۲۵ دقیقه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۲۷ دقیقه عرض شمالی، در ۱۵ کیلومتری شهر معلم کلایه و در ۸۰ کیلومتری قزوین قرار دارد.

منطقه نمونه گردشگری گرمارود

روستای گرمارود، از توابع بخش رودبار الموت شهرستان قزوین، با مختصات جغرافیایی ۵۰ درجه و ۴۴ دقیقه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۲۳ دقیقه عرض شمالی، در فاصله ۳۰ کیلومتری شهر معلم کلایه و ۱۳۰ کیلومتری شهر قزوین قرار دارد.

روستاهای هدف گردشگری

آتان، آکوجان، اندج، زرآباد، گازرخان، گرمارود، اویرک و هیر از روستاهای هدف گردشگری این منطقه می باشند.

منطقه نمونه گردشگری گازرخان

روستای گازرخان از توابع بخش رودبار الموت، شهرستان قزوین، با مختصات جغرافیایی ۵۰ درجه و ۳۶ دقیقه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۲۶ دقیقه عرض شمالی، در فاصله ۱۶ کیلومتری شرق شهر معلم کلایه و ۱۱۰ کیلومتری شمال شرق شهر قزوین واقع شده است.

